

Beslisdiagnostiek in problematische opvoedsituaties

Gepubliceerd: 13-01-2015 Laatste bijgewerkt: 15-05-2024

De huidige studie toetst of de VIPP-APP (Video feedback Intervention to promote Positive Parenting for the Assessment of Parenting Potential) bijdraagt aan de kwaliteit van het beslisproces in een kindbeschermingscontext. De doelen van deze studie...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestart
Type aanpak	Overige aanpak
Onderzoekstype	Interventie onderzoek

Samenvatting

ID

NL-OMON44403

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Beslisdiagnostiek

Aandoening

- Overige aanpak

Synoniemen aanpak

kindermishandeling en verwaarlozing

Aandoening

tekortkomingen in opvoedingscapaciteiten

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Universiteit Leiden

Overige ondersteuning: Ministerie van OC&W, Jan Brouwer Fonds

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: opvoedingspotentieel, uithuisplaatsing

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

De primaire uitkomsten in deze studie zijn de verandering in gedragsproblemen van het kind, de verandering in het advies over de wenselijkheid van de uithuisplaatsing en de verandering in de zekerheid van dit advies.

Secundaire uitkomstmaten

De secundaire uitkomsten in deze studie zijn de neurobiologische maten van stressregulatie van moeder en kind, de verandering in de gehechtheidsrelatie tussen moeder en kind en de verandering in opvoedcapaciteiten van moeder.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Beslissingen over uithuisplaatsing van jonge kinderen zijn ingrijpend en hebben grote gevolgen voor zowel de ouders als het kind. Een inschatting van de leerbaarheid van de ouders kan bij deze beslissingen een belangrijke rol spelen. Er is echter nog geen diagnostisch instrument getoetst dat de leerbaarheid van ouders systematisch in kaart brengt. Deze studie zal toetsen of een 'evidence- based' interventie om de leerbaarheid van ouders in kaart te brengen bijdraagt aan de kwaliteit van de besluitvorming in kinderbeschermingszaken (zie pag. 11 van het onderzoeksprotocol).

Doel van het onderzoek

De huidige studie toetst of de VIPP-APP (Video feedback Intervention to promote Positive Parenting for the Assessment of Parenting Potential) bijdraagt aan de kwaliteit van het beslisproces in een kinderbeschermingscontext.

De doelen van deze studie zijn:

1. Testen of kinderen bij wie het advies over uithuisplaatsing gebaseerd is op de VIPP -APP minder emotionele en gedragsproblemen hebben dan kinderen bij wie

het advies gebaseerd is op reguliere beoordelingen.

2. Testen of het advies over de wenselijkheid van uithuisplaatsing (gegeven door een professional), gebaseerd op initiële beoordelingen, vaker wordt aangepast na de VIPP-APP dan na reguliere beoordelingen.

3. Testen of professionals zich zekerder voelen over hun advies als deze volgt na de VIPP-APP, in vergelijking met de reguliere beoordelingen.

Onderzoeksopzet

De studie betreft een RCT met een experimentele en controle groep. Gezinnen die tijdelijk in één van de vier gezinsklinieken in Nederland verblijven in een beoordelingskader met betrekking tot uithuisplaatsing met een kind tussen de 0-6 jaar oud zullen geworven worden. Wanneer de ouders toestemming geven voor deelname aan de studie zullen ze random worden ingedeeld in één van de twee condities. In week 1 zullen moeder en kind gevraagd worden om deel te nemen aan de voormeting waarbij verschillende ouder en kind factoren worden gemeten. Tevens geeft de gezinsbehandelaar een voorlopig advies over de eventuele uithuisplaatsing van het kind. In week 2 tot week 7 zal de begeleiding, de VIPP-APP of de 'care as usual', plaatsvinden in de kliniek. De nameting, waarbij dezelfde ouder en kindfactoren zullen worden gemeten als bij de voormeting, zal plaatsvinden in week 8. Vervolgens zal er een eindadvies over de eventuele uithuisplaatsing van het kind worden geformuleerd door de gezinsbehandelaar en de gezinspsychiater. Zes en twaalf maanden na het eindadvies zullen er twee follow-up metingen plaatsvinden die bestaan uit telefonische afspraken of huisbezoeken waarbij er een interview en vragenlijsten worden afgenomen.

Een uitgebreidere beschrijving van de onderzoeksopzet is te vinden op pagina 16 van het onderzoeksprotocol.

Onderzoeksproduct en/of interventie

De interventie die gebruikt wordt in deze studie is de 'Video- feedback Intervention to promote Positive Parenting for the Assessment of Parenting Potential' (VIPP-APP). De VIPP-APP is gebaseerd op de VIPP-SD (Video- feedback Intervention to promote Positive Parenting and Sensitive Discipline), een preventieve interventie gericht op de sensitiviteit van de ouders en sensitieve discipline, wat weer invloed heeft op de ouder-kind relatie en interactie en gedragsproblemen bij jonge kinderen vermindert. De VIPP-APP is de aangepaste versie van de VIPP-SD voor gezinnen in een kindbeschermingcontext. De thema's van VIPP-SD zijn: Thema's gericht op sensitiviteit: 1. Exploratie versus gehechtheidsgedrag: het verschil laten zien tussen spel van het kind en contact zoeken door het kind, en uitleg over de verschillende reacties die dit van de ouder vraagt. 2. >Spreken namens het kind> (>Speaking for the child>): het bevorderen van accurate waarneming van (subtiele) signalen van het kind door het verwoorden van zijn gezichtsuitdrukking en de niet-verbale uitingen die

op video te zien zijn. 3. Sensitieve keten: uitleg over het belang van prompt en adequaat reageren op signalen van het kind (keten: signaal van het kind > respons van de ouder > reactie van het kind). 4. Delen van emoties: tonen en aanmoedigen van de affectieve afstemming door de ouder op positieve en negatieve emoties van het kind. Thema's gericht op het stellen van grenzen en disciplineren: 1. Inductieve discipline en afleiden, waarbij inductie (aangeven waarom iets ge- of verboden wordt) en afleiding aanbevolen worden als reacties op moeilijk gedrag of conflictuitlokkende situaties. Door inductie te gebruiken bevorderen ouders ook empathie (invoelingsvermogen in het gedrag en de emoties van anderen) bij hun kind. 2. Positieve bekrachtiging door het kind te prijzen voor positief gedrag en door negatief aandacht zoeken te negeren. 3. Het gebruik van een sensitieve time-out om op een sensitieve manier escalatie van driftbuien tegen te gaan en de situatie voor de ouder draaglijk te houden. 4. Empathie voor het kind, gecombineerd met consistente discipline en heldere grenzen. De laatste 2 sessies zijn 'booster' sessies waarbij alle thema's aan bod komen. Voor een meer gedetailleerde beschrijving van de VIPP-APP, zie pagina 20-22 van het onderzoeksprotocol.

Inschatting van belasting en risico

Gezien de ervaringen met eerdere studies naar neurobiologische factoren van stressregulatie en mogelijk belastende vragenlijsten (Reijman et al., 2014) en deze interventiemethode als diagnostisch instrument (Cyr et al., 2012) verwachten wij geen zware belasting of risico voor de gezinnen.

Een uitgebreidere omschrijving en inschatting van de mogelijke belasting en het risico is te vinden op pagina 9 van het onderzoeksprotocol.

Contactpersonen

Publiek

Universiteit Leiden

Wassenaarseweg 52
Leiden 2333 AK
NL

Wetenschappelijk

Universiteit Leiden

Wassenaarseweg 52
Leiden 2333 AK
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)

Kinderen (2-11 jaar)

65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

- Gezin verblijft in gezinskliniek vanwege beoordelingsvraag uithuisplaatsing
- Kind is tussen de 0-6 jaar oud
- Gezin spreekt voldoende Nederlands

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

- Gezin verblijft alleen in de gezinskliniek voor behandeling en komt niet in een beoordelingskader
- Kinderen ouder dan 6 jaar
- Moeders met ernstige psychische problematiek
- Moeders met een IQ lager dan 70
- Gezinnen die bijna of geen Nederlands spreken

Onderzoeksopzet

Opzet

Type: Interventie onderzoek

Onderzoeksmodel: Parallel

Toewijzing: Gerandomiseerd

Blinding: Enkelblind

Doel: Diagnostiek

Deelname

Nederland

Status: Werving gestart

(Verwachte) startdatum: 20-05-2015

Aantal proefpersonen: 60

Type: Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum: 13-01-2015

Soort: Eerste indiening

Toetsingscommissie: CCMO: Centrale Commissie Mensgebonden Onderzoek (Den Haag)

Goedgekeurd WMO

Datum: 06-10-2016

Soort: Amendement

Toetsingscommissie: CCMO: Centrale Commissie Mensgebonden Onderzoek (Den Haag)

Goedgekeurd WMO

Datum: 09-01-2017

Soort: Amendement

Toetsingscommissie: CCMO: Centrale Commissie Mensgebonden Onderzoek (Den Haag)

Goedgekeurd WMO

Datum: 07-02-2018

Soort: Amendement

Toetsingscommissie: CCMO: Centrale Commissie Mensgebonden Onderzoek (Den Haag)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

ID: 27230

Bron: Nationaal Trial Register

Titel:

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL49876.000.14
OMON	NL-OMON27230